

یادداشت

بروزه‌های نفت و گاز ایران در دریای خزر برای خارجی‌ها

دالغا خاتون اوغلو

● در خلال دهمین نشست «کمیته مشترک اقتصادی» که در ۲۱ دسامبر (همین چند روز قبل) بین ایران و آذربایجان برگزار شد، دوطرف بر توسعه و تقویت روابط اقتصادی دو جانبه تأکید کردند. آن‌گونه که مقامات رسمی اقتصادی ایران اعلام کرده‌اند، حجم مبادلات اقتصادی دوطرف هم‌اکنون کمتر از نیم میلیارد دلار است، حال آنکه مستندات گمرکی حاکی است رقم واقعی از ۳۰۰ میلیون دلار تجاوز نکرده است. یکی از جنبه‌های مورد علاقه دو کشور، مقوله انرژی است. ایران ۱۰ درصد از سهم میدان گازی «شاه‌دیز» را در اختیار دارد. همچنین دو کشور در حوزه سوآپ انرژی نیز منافع مشترکی دارند. حجم سوآپ گاز حدود یک میلیون مترمکعب

در روز است و میزان هم سوآپ برق بین دو کشور صورت می‌گیرد. نوامبر سال گذشته وزیر نفت ایران در یک مصاحبه اختصاصی با «ترند» آذربایجان، از ابراز تمایل و منافع کشور متبوعش در توسعه روابط انرژی با پاکو خبر داد. از منظر ایران، مهم‌ترین موضوع همانا توسعه حدود ۵۰۰ میدان نفتی و گازی است که چند هفته قبل در اجلاس رونمایی از مدل جدید قراردادهای نفتی (موسوم به IPC) معرفی شده و از شرکت‌های خارجی برای ورود به آنها دعوت به عمل آمد. از این میادین، تعداد چهار مورد از آنها در دریای خزر قرار دارد (شامل بلوک‌های ۲۴ و ۲۶ و ۲۹ و همچنین میدان نفتی سردار جنگل). قرار است اکتشاف و توسعه این میادین به طرف‌ها (شرکت‌های خارجی) واگذار شود. حوزه اکتشاف بلوک‌ها و میادین ایران در دریای خزر به چهار منطقه تقسیم شده که مشتمل بر ۴۶ «ساختر» است که هشت بلوک از آنها در زمره «اولویت‌دارها» قرار گرفته‌اند. همچنین در سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۵ نیز مطالعات لرزه‌نگاری سه‌بعدی در گستره حدود چهار هزار کیلومترمربع در خزر توسط کشتی «پژواک» صورت گرفته که البته این کشتی در سال ۲۰۰۰ در حار چرخ شد. در سال ۲۰۱۲ ایران اعلام کرد در خلال حفاری سکوی امیرکبیر در لایه‌های زیر هزار متری سطح دریا، موفق به اکتشاف یک میدان گازی در عمق ۷۰۰ کیلومتری شده است. یک سال بعد اعلام شد این مخزن (که اسم «سردار جنگل» برای آن انتخاب شده بود) درواقع یک میدان نفتی بوده که یک ایله گازی هم دارد. در ماه مارس سال گذشته، جرثقیل این سکو سقوط کرد (پاکو در چهار یارد کشتی‌سازی و ساخت و تعمیر کوه تجهیزات لازم برای تعمیر جرثقیل را دارد). در طول سال‌ها، کشور آذربایجان حداقل دو بار مطالعات زیادی درباره سهم ایران در دریای خزر صورت داده است. یک‌بار در دوران شوروی سابق و یک‌بار هم در سال‌های ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۵ که هدف از مطالعات، بررسی میزان ذخایر هیدروکربنی محتمل موجود در این دریا بوده است. کشور آذربایجان در زمینه تجهیزات نفتی دریایی پیشرفت‌های خوبی داشته که از جمله می‌توان به محوطه ساخت سکو، کارخانه ساخت جکت، ساخت و تولید بارج (برای انتقال سکو و پلتفرم) اشاره کرد. همچنین در حوزه‌هایی مانند لوله‌گذاری زیر دریا، جرثقیل‌های غول‌پیکر، شبکه‌های لرزه‌نگاری دریایی، ارائه انواع خدمات عملیاتی نیز توفیقات خوبی در آذربایجان حاصل شده است. درباره میدان سردار جنگل نیز لازم به ذکر است این میدان در بلوک ۶ واقع شده و ابعاد آن ۲۴ در شش کیلومتر است. عمق آب در این قسمت حدود ۷۵۰ متر است. ایران تعداد دو چاه اکتشافی در این میدان بهره‌برد کرده و برآورد اولیه حاکی از حجم دومیلیارد بشکه نفت خام با درجه API حدود ۳۹ است. بلوک ۲۴ با وسعت حدود ۲۰۰ کیلومترمربع در فاصله ۱۳۰ کیلومتری شمال بندر نوشهر واقع شده که عمق آب حدود ۶۰۰ تا ۸۰۰ متر است. بلوک ۲۶ با وسعت حدود ۳۸۴ کیلومترمربع در فاصله صد کیلومتری شمال شرقی بندر انزلی واقع شده که عمق آب حدود ۸۵۰ تا ۹۰۰ متر است. همچنین بلوک ۲۹ با وسعت حدود هزارو ۲۸ کیلومترمربع در فاصله ۱۳۵ کیلومتری شمال بندر نوشهر واقع شده که عمق آب حدود ۸۰۰متر است.

●**کارشناس انرژی و مدیر اخبار ایران بخش انگلیسی خبرگزاری‌ترند**

گذر

هزینه تولیدنفت در ایران بشکه‌ای ۱۰دلار

● **تسنیم:** رضا پدیدار، رئیس انجمن سازندگان تجهیزات نفتی میانگین هزینه تولید نفت ایران را ۱۰ دلار اعلام کرد و گفت: با وجود اینکه شاهد کاهش شدید قیمت نفت هستیم اما سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی در حوزه نفت ایران همچنان توجیه‌پذیر است زیرا به صورت میانگین قیمت تمام‌شده استخراج نفت در ایران کمتر از ۱۰ دلار و پایین‌تر از بسیاری از کشورهای نفتی از جمله کشورهای مانند نروژ، اسکاتلند و کشورهای دیگر حوزه دریای شمال بالای ۳۰ دلار است.

شرق: وضعیت سرمایه‌گذاری خارجی در ایران با وجود مذاکرات متعدد و اشتیاق کشورهای اروپایی و آسیایی برای حضور در بستر ایران، همچنان در هاله‌ای از ابهام به سر می‌برد. ایران هنوز برای سرمایه‌گذاری خارجی در ایران آماده نیست. سعید فائق، معاون سرمایه‌گذاری صنعتی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در گفت‌وگوی خود با «شرق» بر این مسئله تأکید می‌کند و می‌گوید: «از بس همه تخم‌مرغ‌ها را در سبد برجام گذاشته‌ایم، یادمان رفته است اگر فردا سرمایه‌گذار خارجی آمد، آیا استراتژی تدوین‌شده‌ای در دستان داریم که روی میز بگذاریم؟ این مذاکرات رکود را بیشتر کرد. نباید در تولیدات داخلی برای خودمان رقیب بتراشیم. ما به سمتی رفتیم که برای خودمان رقیب تراشدیم. باید سرمایه‌گذاران را به سمتی هدایت می‌کردیم که نه تنها توان داخلی نداریم بلکه نیاز هم داریم. متأسفانه اینجا شبانه‌گردیم و همین مسئله روی بازار هم اثر گذاشت».

● **علکسرد دولت قبل و کنونی در جذب سرمایه‌گذاران خارجی چه تفاوتی با هم داشت؟** رویکرد دولت قبل و فعلی با هم خیلی متفاوت است. دولت قبلی، نگاهش خاص بود و نمی‌توان در دولت‌ها از ابتدای انقلاب تاکنون، چنین رویکردی را مشاهده کرد. آنچه از قانون اساسی ما برمی‌آید، این است که اقتصاد ما عدالت‌پنیا است و شاید به همین دلیل اگر به گذشته برگردیم، در اصل ۴۴ قانون اساسی به همه چیز از نگاه دولتی پرداخته شده است و تنها بخشی جزئی از خدمات در اختیار دولت نیست. حتی اگر به مذاکرات درباره قانون اساسی نگاه کنیم، در خبرگان اول، همه برای اینکه به عدالت برسند، فکر می‌کنند دولت است که می‌تواند به نمایندگی از ملت، عدالت را اجرا یا پیاده کند. دولت‌های اول تا سوم، در همان مسیر حرکت می‌کنند. در دولت آقای هاشمی‌رفسنجانی، یک نگاه جدید در فضای بعد از جنگ تحت عنوان توسعه سازندگی حاکم شد. برای توسعه سازندگی با توجه به اینکه آن زمان بتوانیم منابعی را برای توسعه در اختیار بگیریم، نگاه به بیرون و تعامل با دنیا قوی‌تر می‌شود و برای سرمایه‌گذاری، آرام آرام دروازه‌های کشور باز می‌شود و سرمایه‌گذاران وارد کشور می‌شوند. ورود سرمایه‌گذاری و آمدن آنها، نیاز جدیدی را به وجود می‌آورد که با اصل ۴۴ مطابقت نداشت. مشخص نبود در شرایطی که اقتصاد تا حدود زیادی دولتی بود، چگونه قرار است بخش خصوصی خارجی با بخش خصوصی داخلی طرف شود؛ چون سرمایه‌دار آنها بخش خصوصی است و نمی‌توانند با دولت طرف شوند. اینجا نیاز به وضعیت جدید با تفسیر جدیدی از اصل ۴۴ داشتیم. آن زمان خصوصی‌سازی‌های جدیدی هم انجام شد؛ یعنی در سازمان گسترش (البته آن زمان بنده در مرکز توسعه صادرات و در نمایشگاه‌ها مشغول بودم) کارخانه‌هایی به بخش خصوصی واگذار شد. خاطرم هست کارخانه‌هایی مانند ام‌اِف، فیروزان، پارس‌ساز تیریز، سینتا، پروفیل نیمه‌سیک که بعداً «سدید» شد، واگذار شدند. یعنی واگذارهای آرام آرام شروع شد. این امر ادامه داشت تا دولت اصلاحات. در دوره اول دولت ایشان، بحث اقتصادی یک مقدار کمرنگ شد اما توسعه سیاسی هم همین جهت را دارد؛ یعنی می‌خواهد تعاملات بیرونی ما را بیشتر کند و همین باعث می‌شود روابط ما با کشورها بسیار توسعه پیدا کند و به همین دلیل در دوره دوم اصلاحات سرمایه‌گذاری رونق پیدا کرد. متأسفانه در همه این دوران‌ها نفت، قیمت پایینی داشت. زمان تدوین برنامه چهارم توسعه، فونداسیون برنامه چهارم یک برنامه جهشی بود و احساس می‌شد قیمت نفت، رشد خواهد کرد و سرمایه‌گذاری‌های توسعه‌گرانه خوبی داشتیم.

● **احمدی‌نژاد ادامه‌دهنده خوبی برای این راه بود؟**

به دولت آقای احمدی‌نژاد می‌رسیم که قیمت نفت بالا رفت و درآمدهای داخلی ما به‌شدت افزایش پیدا کرد. دولت ایشان با منابع بسیار خوبی مواجه شد. عدالت‌بنیانی همیشگی ما اینجا در عدالت توزیع منابع به‌نوعی معنی پیدا کرد و از سوی دولت اعلام شد پول نفت را سر سفره‌ها می‌آوریم. این یک معنی ظاهری دارد. معنی دیگرش توزیع منابع است؛ یعنی منابع را به جای اینکه صرف تکمیل زنجیره‌های موردنیاز جامعه و پیوست آن به نهاد توسعه‌دهنده و در خودشان بدهیم و هر کاری خواستند انجام دهند که خود را با قالب یارانه‌های نقدی نشان می‌دهد. در برنامه چهارم توسعه، بحث یارانه‌ها مطرح بود، اما به این معنی که اقتصاد ما شفاف و به‌رور باشد و حمایت‌هایی را که بناست به صورت تثبیت قیمت از اقتصاد انجام می‌دهیم، به نوعی تأمین اجتماعی فراگیر تبدیل کنیم و هر ایرانی به لحاظ مسائل تأمین اجتماعی که یک موقعیت حداقلی قرار بگیرد. اما مقرر بود یارانه‌ها را به‌تدریج حذف کنیم. اگر به روند اقتصاد نیز نگاه کنیم، از آن زمان سالانه حدود ۱۰ درصد و به‌صورت گام‌به‌گام به قیمت‌های انرژی (بنزین، مواد سوختی، آب و برق) افزوده می‌شود، حتی در بخش موادغذایی هم این امر، خود را نشان می‌دهد. اما در دولت آقای احمدی‌نژاد به جای رشد تدریجی قیمت‌ها، قیمت‌ها یک‌باره تغییر کرد و در مقابل نفتی که قرار بود سر سفره مردم برود، به صورت یارانه به هر نفر پرداخت شد. به‌این‌ترتیب بودجه به لحاظ پرداخت‌ها متورم شد. اما به لحاظ عمرانی کاهش پیدا کرد. این پول را از دو منظر می‌توان بررسی کرد؛ اول اینکه چون دلار تورم داشت و نتوانست بالا رفته بود، برای اینکه دلار را به ریال تبدیل کنیم،

اقتصاد

روایت فائقی از تعمیق رکود با مذاکره با سرمایه‌گذاران خارجی در گفت‌وگوبا «شرق»

پایان دولت یازدهم، آغاز سرمایه‌گذاری خارجی در ایران

علکسرد دولت قبل و کنونی در جذب سرمایه‌گذاران خارجی

خودرو ایرانی جا باز کنیم. این سرمایه‌گذاری تا جایی بود که حتی با رنو، پلنفرم مشترک تعریف کرده و ال ۹۰ تولید کردیم. خاطرم است همان زمان که برای تولید ال ۹۰ با رنو قرارداد بستیم، در رومانی هم همین پروژه در حال اجرا بود. ولسی الان در رومانی همین پروژه دو، سه مدل را هم پشت‌سر گذاشته و توانسته عمق ساختار خودش را بالا ببرد و در تعامل با رنو، جایگاهی برای خودش باز کند اما به دلیل هم‌زمانی با ورود خودروهای خارجی کم‌کیفیتی از چین با کیفیت‌های پایین و خودروهای درجه چندم دنیا مانند پورشه، نتوانستیم از این سرمایه‌گذاری مشترک بهره ببریم. ما در این خودروها چه چیزی گیرمان آمده جز اینکه فقط مصرف‌کننده بوده‌ایم؟ این همه شعار سرمایه‌گذاری مشترک، پایگاه مشترک دادیم و گفتمین نمایندگی آن بهترین نمایندگی دنیا شده اما چند ظرفیت از آن در بازار داخلی ما استفاده شد؟ درحقیقت عدالت‌محوری یا مردمی نگاه‌کردن به اقتصاد در دولت گذشته به این صورت بود. مردمی از این منظر که پول نفت را سر سفره مردم به خودشان بدهیم. الان یارانه‌ها جزء درآمدهای ما شده، منتها نه در اقتصاد ما توانمندساز شد نه زایش درونی به وجود آمد و نه برون‌گرایی داشتیم. البته برون‌گرایی در دولت گذشته بیشتر سیاسی بود و رویکرد ما در حالت چالشی با دنیا قرار گرفت. این حالت درهای بسته را به وجود آورد و پول داشتیم خیلی اثرات خود را نشان نداد. درست است که دلار بالا رفت و تورم ایجاد شد، اما دولت نفت را بشکاه‌ای صد دلار می‌فروخت.

● **وضعیت سرمایه‌گذاری خارجی هم در این دوره خیلی تضعیف شد؟**

اصلا سرمایه‌گذاری خارجی در کار نبود. البته در اثر تحریم ناچار شدیم پس‌اندازهای خارجی‌ای که داشتیم را به نحوی مثلاً به طلا تبدیل کنیم یا بخشی را به صورت تجارت چمدانی وارد کنیم. اما بخش عمده‌اش را به چین بردیم. بخشی هم به دلیل مبادلات نفتی به هندوستان رفت. چین سرمایه‌گذاری می‌کرد، منتها از محل پول‌های خود ما برای خود ما فاینانس می‌کرد نه اینکه چین سرمایه‌گذار باشد. به جز سرمایه‌گذاری چین، مورد دیگری نبود. توتال از عسلیوه رفت. انتهایی هم که ماندند به این دلیل بود که قرارداد BOT داشتند و نمی‌توانستند بروند. قراردادهای قبلی ادامه پیدا کرد اما قراردادهای جدیدی که بتواند درون‌زایی در اقتصاد ما به وجود بیاورد، وجود نداشت. شاید یکی، دو مورد استثنا باشد. فرض کنید به دلیل مبادله با روس‌ها کاری صورت گرفته باشد یا از هندی‌ها دو کارخانه فولاد گرفته باشیم. اما در سطح بین‌المللی نبوده. درواقع در جذب سرمایه‌گذاری اقبالی نداشتیم. به‌تدریج قیمت نفت افتت پیدا کرد. در اثر سرمایه‌گذاری‌های دولت‌های قبل دولت‌های نهم و دهم در پتروشیمی، صنایع زنجیره‌ای پایین‌دستی نفت، در آن سال‌ها صادرات

برای اقتصاد داشت و جامعه احساس می‌کند صادرات رشد کرده اما این رشد بیشتر در پتروشیمی بود و دو منظر داشت؛ یکی اینکه BOT (احداث، بهره‌برداری، واگذاری) و BOO (احداث، تملیک، بهره‌برداری) محصولات را می‌بردند و سهمی هم به ما می‌دادند. بخشی هم چون محصولات ما نسبت به مشابه خارجی‌اش ارزان‌تر بود، جایگاه صادرات خوبی را در پتروشیمی کسب کرد، ولی به محض اینکه قیمت گاز را مقداری تغییر دادیم، این صادرات افتی پیدا کرد. به‌این‌ترتیب با کاهش قیمت‌های جهانی نفت صادرات پتروشیمی دچار مشکل شد. به این دلایل، دولت آقای روحانی دولتی است که هیچ‌گاه، هیچ دولتی به این اندازه با مشکل اقتصادی مواجه نبوده است. حتی زمان جنگ که پایین‌ترین قیمت نفت را داشتیم و به‌شدت با دلیل هزینه‌های ناشی از جنگ مشکلات داشتیم، اما مثل امروز خانه‌ما مشکل نداشت. آن زمان درست است که قیمت نفت خیلی پایین بود؛ اما صادرات ما محدودیت نداشت. اگر بخواهیم یک میلیون بشکه نفت بیشتر صادر کنیم، به همین راحتی نیست. همیشه در بدترین شرایط خاطرم است بودجه‌های عمرانی تا ۵۰، ۶۰ درصد تخصیص پیدا می‌کرد؛ اما دولت از دادن یارانه‌ها نقد ما عاجز است، چه برسد به اینکه بودجه‌های عمرانی را تأمین کند. متأسفانه نسبت هزینه‌های جاری در دولت گذشته با نسبت عمرانی تعادلش به

هم ریخته بود. اکنون درآمدهای دولت به دلیل اینکه درآمد نفت پایین‌تر آمده و درآمد مالیاتی به خاطر کاهش تولید در کارخانه‌ها یا مراکز تولیدی کاهش یافته، تنها مسئله‌ای که وجود دارد مالیات ارزش افزوده است؛ چون توان مالیاتی بقیه کاهش پیدا کرده است به این علت که در رکود، درآمدی وجود ندارد که مالیات دولت را بپردازند و به این دلایل درآمدهای دولت به‌شدت کاهش پیدا کرده است. دولت جدید سه، چهار محور را خوب برنامه‌ریزی کرد. اول شفاف‌سازی در اقتصاد. فرض کنید تجارت چمدانی تغییر کرده و مدام اعلام می‌کنند فلان شخص، نفت فروخته یا نهاد دولتی فلان‌کار را کرده. از این نظر دولت شفاف‌سازی کرده است. دوم درون‌زایی اقتصاد است که دولت قانونی را تصویب کرد که موانع را از سر راه بردارد و رکود را ساماندهی کند. با به‌تازگی بحث وام‌ها در جهت درون‌زایی است که بتوانند غیرمستقیم از تولید حمایت کنند؛ یعنی توان مصرف جامعه را بالا ببرند، منتها در جهت حمایت از تولید داخل.

● **پرداخت وام ۲۵میلیونی خودرو در همین راستا بود؟ اما این وام در نهایت به ضرر اقتصاد تمام شد. بله، اما در جامعه‌ای که اقتصادش بیمار است نمی‌توانید یک‌شبه درمانش کنید. هر دارویی که به بیمار بدهید برای یک مرض خوب است؛ اما در جاهایی اشکالاتی ایجاد می‌کند. هر دارویی عوارض و هشدارهایی به همراه دارد. پس نمی‌توانیم بگوییم این روش، ما را به سمت وسوی مناسب خواهد برد. حتما عوارضی خواهد داشت. امیدواری این بحث اینجاست که باعث بازگشت طبقه متوسط می‌شود. در دولت قبلی طبقه متوسط نابود و به طبقه زیر خط فقر تبدیل شد. همه ما که کارمند دولت بودیم و جزء طبقه متوسط به حساب می‌آمدیم، در کالاهایی که می‌دادند جزء کالابگیرها شدیم؛ چون دولت وقتی خط فقر را تعریف کرد دید ما کارمندان نسبت به درآمدهایمان وضعیت متعادلی داریم. این سیاست یک حسن دارد که باعث برگشت طبقه متوسط می‌شود. جامعه را طبقه متوسط می‌سازد. این سیاست در این راستاست. دارایی اجتماعی یک جامعه در طبقه متوسط متمرکز است. هر طبقه خاصیت خاص خودش را دارد. طبقه روشنفکر، رونق مطبوعات، مطالعه وقتی است که طبقه متوسط توان مصرفش تکان بخورد. درحال حاضر من و شما توان مصرفمان در حال تکان خوردن است. می‌توانیم بگوییم شما برای خرید خودرو وام می‌دهید. در همه جای دنیا خودرو در عرض پنج سال مستلکم می‌شود؛ اما در جامعه ما به این زودی استهلاک در عرض پنج سال نخواهد بود. طبقه متوسط است که می‌تواند قسط پرداخت کند و دست‌کم فکری شد که نقدینگی که به صورت یارانه پرداخت می‌شود به نوعی به اقتصاد برگردد و به صورت پرداخت قسط مصرف شود. هرچند معایب زیادی هم دارد. ازجمله اینکه آزادی اقتصاد، بازار را هدایت می‌کند و آن وام، شما را ملزم می‌کند که حتما خودرویی را بخرید که شاید به خاطر کیفیت خیلی راضی نباشید. یا اگر فردا دو همین سیاست که جلو می‌رویم بخوانیم، در جامعه جهانی عضو باشیم این سیاست با آنها همخوانی ندارد. اگر به ما گفتند خودروی داخلی شما با خودروی خارجی باید رقابت کند شاید در تضاد باشد.**

● **را به دولت حاضر، سرمایه‌گذاران خارجی چه نگاهی به اقتصاد ایران دارند و چه موافی برای آنها وجود دارد؟**

در صنایع دارای سرمایه‌گذاری داخلی، بسته‌های حمایتی داریم؛ مثلاً استراتژی توسعه صنعتی داریم که گفته‌ایم کدام صنایع، مورد حمایت هستند و برای کدام صنایع، وام در اختیارشان می‌گذاریم، کدام مناطق به‌صورت منطقه محروم و نیمه‌محروم برای حمایت مورد پذیرش است؛ اما درباره مسائل خارجی، از بس همه تخم‌مرغ‌ها را در سبد «برجام» گذاشته‌ایم، یادمان رفته است اگر فردا سرمایه‌گذار خارجی آمد، آیا استراتژی تدوین‌شده‌ای در دست‌مان داریم که روی میز بگذاریم؟ آیا چیزی تدوین کرده‌ایم؟ آیا بازنگری‌ای در قوانین سرمایه‌اش می‌خواهیم مقایسه سرانگشتی داشته باشیم. اگر همین الان یک سرمایه‌گذار خارجی قصد ورود به ایران را داشته باشد، بهره‌بانکی ما حدود ۲۵ درصد است. مالیات‌مان هم ۲۵ درصد است. بیمه و… هم برای کارفرما با همان سرمایه‌گذار ۲۳ درصد است. بالاخره پول، ارزش افزوده‌ای دارد و اگر ۲۵ درصد بهره‌ربانکی را سپرده می‌کردیم، چهار درصد می‌گرفت؛ بنابراین این‌ها ۲۸ درصد. درباره قانون کار هم کارفرما باید سالانه حمایت‌های خاصی از کارگر انجام دهد؛ یعنی یک نفر اگر بخواهد یک تومان سرمایه‌گذاری کند، یک تومان هم هزینه دارد که می‌شود دو تومان؛ یعنی دو تومان باید هزینه کند تا یک تومان سرمایه‌اش جا بیفتد. طرف خارجی می‌گوید اگر یک تومان آورد، یک تومان دیگر را باید خودت هزینه کنی؛ اگر می‌خواهی من وارد توسعه شوم. طرف خارجی می‌گوید من اگر در کشور خودم باشم، وام دو درصدی می‌دهند و شما ۲۵ درصد حساب می‌کنید. با مالیات من مشمول قانون خاص خودش است یا نه هروقت بخواهم می‌توانم کارگرم را عوض کنم، شما قانون‌های خاص خودتان را دارید. تأمین اجتماعی جامعه وقتی نباشد، این مشکلات در جامعه پیدا می‌شود. این ضعفی بسیار اساسی است.

● **پس هنوز ایران پذیرای سرمایه‌گذار خارجی نیست؟** ایران پذیراست؛ اما شرایطش آماده برای پذیرایی نیست. وگرنه دولت می‌خواهد این کار را انجام دهد.

ادامه در صفحه ۱۸

خبر

بدهی ۵۴۰هزارمیلیاردتومانی دولت وشرکت‌های دولتی

● **فارس:** وزیر امور اقتصادی و دارایی با اشاره به اینکه بدهی دولت با احتساب بدهی شرکت نفت، ۵۴۰ هزار میلیارد تومان است، گفت: نرخ دلار در لایحه بودجه سال آینده، دوهزارو ۹۹۷ تومان تعیین شده است. علی طیبنیا درباره بدهی دولت که بر اساس قانون رفع موانع تولید باید توسط این وزارتخانه احصا و به هیات وزیران گزارش شود، اظهار کرد: مجموع بدهی دولت و شرکت‌های دولتی ۳۸۰ هزار میلیارد تومان بدون احتساب برخی موارد بوده است. وزیر امور اقتصادی و دارایی افزود: ۵۵ میلیارد دلار بدهی شرکت ملی نفت است که معادل ۱۶۰ هزار میلیارد تومان به این بدهی‌ها افزوده می‌شود. وزیر امور اقتصادی و دارایی در پاسخ به این سؤال که نرخ دلار در بودجه سال آینده چقدر خواهد بود، یادآور شد: این نرخ زیر سه هزار تومان خواهد بود و رقم دوهزارو ۹۹۷ تومان درست است. نرخ دلار در بودجه سال جاری، دوهزارو ۸۵۰ تومان در نظر گرفته شد و اکنون نرخ مبادله‌ای سه هزارو ۱۱ تومان عرضه می‌شود.

تأیید رانت ۶۵۰میلیون یورویی

● **مهر:** دو عضو شورای رقابت اعلام کردند: این شورا در جلسه دوشنبه خود پرونده موسوم به رانت ۶۵۰میلیون یورویی را بررسی و ایجاد انحصار، رانت، شکل‌گیری بازار غیررقابتی و پرداخت به یک جریان خاص را تأیید کرد. نادر قاضی‌پور گفت: در این جلسه موضوع شکایت احمد توکلی، نماینده مردم تهران در مجلس علیه ولی‌الله سیف، رئیس کل بانک مرکزی و محمدرضا نعمت‌زاده وزیر صنعت، معدن و تجارت مطرح شد.

این عضو شورای رقابت و نماینده مجلس افزود: اعضای شورا به این نتیجه رسیدند این رانت و اختصاص مبلغ ۶۵۰ میلیون یورو، خارج از ضوابط و نوبت برای واردات کنجاله سویا به یک فرد پرداخت و این امر منجر به ایجاد انحصار و شکل‌گیری یک بازار غیررقابتی شده است. در اصل، انحصار این پرونده به تأیید اعضای شورای رقابت رسید و در مجموع جلسه بسیار مثبت ارزیابی می‌شود. همچنین محمدعلی مددی، عضو دیگر شورای رقابت، با اشاره به بررسی پرونده ۶۵۰میلیون یورویی در جلسه شورا عنوان کرد: شورا تأیید کرد اختصاص مبلغ مذکور برای واردات کنجاله سویا به یک فرد، رانت بوده است، همچنین مطرح شد اقدام به صورت انحصاری بوده و خلاف قانون صورت گرفته و واگذاری به یک جریان مطرح است.

افخمی‌راد: توقع کاهش نرخ ارز ایجاد نکنیم

● **رئیس سازمان توسعه تجارت** ضمن تأکید بر اینکه نباید مطالبات غیرواقعی از جمله کاهش چشمگیر نرخ ارز برای مردم ایجاد کنیم، گفت: بعد از اجرای لغو تحریم‌های اقتصادی، از جانب ما محدودیتی برای تجارت با آمریکا در فضای رقابت بین‌المللی وجود ندارد. ولی‌الله افخمی‌راد، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه بعد از لغو تحریم‌ها شاهد تسهیل صدور خدمات‌نامه برای حضور در عرصه بین‌الملل خواهیم بود، گفت: باید اصلاحاتی انجام دهیم که از رکود فعلی خارج شویم که لازمه‌اش آن است که شرایطی به وجود آید تا تقاضا برای تولید داخلی ایجاد شود. افخمی‌راد همچنین تأکید کرد: بعد از لغو تحریم نباید مطالبات غیرواقعی در مردم به وجود آوریم و این‌طور القا کنیم که قیمت ارز کاهش چشمگیری می‌یابد، چون ایجاد چنین توقعاتی در سطح جامعه باعث می‌شود مردم همیشه در حالت انتظار به سر ببرند و حتی کالاهای موردنیازشان را خریداری نکنند.

نفت اوپک ۳۰دلاری شد

● **فارس:** سازمان کشورهای تولید و صادرکننده نفت، اوپک، در آخرین به‌رورسانی سایت خود اعلام کرد: هر بشکه سبید نفتی این سازمان، دوشنبه ۳۰ آذر ماه، با ۸۹ سنت کاهش نسبت به روز جمعه، ۳۰۰۷۴ دلار در هر بشکه فروخته شد که از بالاترین قیمت آن در امسال، بیش از ۳۴۰۲۲ دلار کمتر است. به این ترتیب، نفت اوپک بار دیگر رکود کمترین قیمت خود در سال ۲۰۱۵ را شکست. بر اساس آخرین به‌رورسانی سایت اوپک، سبید نفتی این کارتل نفتی ۷۰۳۴ دلار از ارزش خود را در مقایسه با چهارم دسامبر، زمانی که صدوهشتادوششمین نشست اوپک برگزار شد، از دست داده است. سبید نفتی اوپک در آن روز ۳۸۰۰۸ دلار معامله شده بود، اما در همین حال قیمت جهانی نفت در بازار معاملات آتی روز شنبه با افزایش خوب روبه‌رو شد. به گزارش روتترز، با ورود سرما و فصل زمستان در نیمکره‌شمالی زمین و به دنبال آن افزایش تقاضا برای نفت، بهای طلای سیاه با کمی افزایش روبه‌رو شد. در همین حال، قیمت نفت دریای برنت برای تحویل در ماه فوریه، با ۳۹ سنت افزایش به رقم ۳۶دلارو ۴۳ سنت در هر بشکه رسید.